

Č. 4

A pak, po Novém roce, asi po týdnu výluk a nervózního šaškování přišla ona památná schůze. Nejprve jsme samozřejmě nevěděli, že je nebo bude památná. Volezlo si samozřejmě pěkně vychutnával okamžik, když nás šel na schůzi pozvat. Trvalo mu ale dost dlouho, než se své zlomyslné chvílky dočkal, protože při svačínovém výletu za nákladovou rampu přišel Vincek na to, že kdosi složil hromadu cihel na přístupovou stezku k našemu bunkru, k naší skrýši a cochcárně. Vincek také přišel na to, že nestačí jen cihly odházet, ale měly by se rovnou složit. A když už je třeba cihly složit, proč z nich rovnou nepostavit zeď. A když už postavit zeď tak pořádně tlustou a bytelnou a pokud možno v prostoru mezi hradbou fabriky a zdí dílny, protože by se, za á, za tu zeď mohlo utíkat a schovat se v případě nouze. Za bé, by se nikdo nedostal k naší skrýši z opačné strany, i kdyby se našel blázen prolézající metr úzkou uličkou plnou smradlavých výkalů a vlhké plesniviny. Za cé by s takovou zdí mohla být nějaká legrace. Takže jsme svačinu výjimečně trávili pracovním úsilím. Vincek trval na jakýchsi stupních, aby se zeď dala přelézt a na okénku, které by sloužilo k pozorování. Skládali jsme cihly jen tak bez malty na sebe, a ačkoliv práce nepřesáhla dobu svačiny, Volezlo už byl celý netrpělivý, šmejdil po dílně a nemohl nás nikde najít.

- Jen pojďte, milánkové, jinak vám neproplatíme prostoje. Organistr Gentiana Lutea¹ kvůli nám dokonce odložil vyučování ekoproletářské katedry vědeckého ekologismu. Přijel, aby nás poučil o Zeměspásné roli ekoproletářského hnutí² v novodobé historii. To se vás týká především. A stejně byste tu jen neužitečně trávili čas parazitickým vysedáváním u karet.

Volezlův zdvižený ukazovák byl prostě neodolatelný. Museli jsme po svačině do sálu jídelny na poučnou odborářskou schůzi.

- Jen pojďte organistři, opičil se José s legračně zdviženým ukazovákem, jen co Volezlo vypadl z přístavku. - Nechápete, že organistr Genciána Doťéla nezvolil v celém podnikovém organismu tkáň Vlajky a odznaky pro svoji podnětnou přednášku náhodou? Organistr dozajista dobře ví, že při tlumeném světle v sále všichni zachrápou a on si bude moci za přednáškovým pultem vyhonit šaška?! Ale organistři, hřímal José, - My ho jen tak nenecháme, bude nám muset udělat ještě přednášku o zásadách ekoonanie, jak se rodily v složitém procesu uvědomělého ztopoření!

V podstatě to José vystihl. V dílenské kantýně doopravdy panovalo tlumené příšeří a naše šestice přispěchala jako poslední. Odboráři, což byli beztak všichni zaměstnanci, museli přijít dobrovolně povinně. Měli před sebou láhve limonád a osminkového piva.

¹ V prvním období ekologického režimu vzniklo mládežnické hnutí *Hromadné identifikace*, během něhož si ekologisté nechávali měnit občanská jména za názvy vymřelých či ohrožených druhů flóry a fauny. Během padesátých let přerostlo hnutí v téměř povinnou symbolickou identifikaci s režimem. Koncem šedesátých let, zejména v období reformních trendů ekologické konvergence, následovala reakce v podobě návratu k občanským jménům. V období stabilizace režimu v sedmdesátých letech si převzatá jména ponechávali či obnovovali již pouze straničtí aktivisté a členové nomenklatury, jako výraz loajality s režimem.

² *EKOPROLETARIÁT* – na rozdíl od socialisticko-komunisticky pojímaného proletariátu, který bojoval za historicky a sociálně omezené cíle a angažoval se pro pozdvižení jediné společenské třídy, přijal ekoproletariát za svůj úkol boj za trvale udržitelný rozvoj celého lidstva. V době nástupu ekologických režimů k moci nebyla dělnická třída zdaleka tak mocnou a protěžovanou silou jako o 200 let dříve. Ekologisté se opírali o strach všech společenských vrstev z důsledků ekologických katastrof, o souhlas chudých i středně bohatých vrstev a zejména byrokratické inteligence, která ve společnosti převažovala. Ekoproletariát neměl tedy v ekologické společnosti zdaleka tak významné a výjimečné postavení jako ve společnosti komunistického typu, i když význam dělnické třídy zvolna vzrůstal, jak se izolovaná Evropa zbavená strategických surovin a moderních technologií vracela k primitivní průmyslové výrobě.

Kantýnská zírala přivřeným okýnkem a organistr kanystřer Gentiana Lutea si rovnal za řečnickým pultíkem nějaké papíry mezi trsy umělého břečťanu a dalšího okrasného zeli.

- Áááá, neodpustil si Volezlo. - Naši kumštýři z přístavku dorazili. Naděje Zeměspásy je zde, můžeme organistři začít.

- Nemůžeme, ozval se polohlasem Děsíík, - Já nemám svoje pivo.

Zacloumalo to s nimi úžasně. Někteří zasloužilí workeři doslova syčeli vzteky. Málem nás roznesli na kopytech. Pouze José si ještě dovolil poznamenat procítěným hlasem, že i květina bez vody uvadne natož tak složitý biosociální systém fungující na bázi uhlíkového metabolismu, jako je on, a že má taky právo.

- Já ti to právo namaluju na záda šponařskejma vidlema, ty smrade, řičel upocený břichatý Lojza od míchačky smaltu.

- Podívej se, organistře, rozkročil se znenadání Vincek a mluvil pěkně nahlas, zřetelně a jasně. - Komu tady vyhrožuješ násilím? Já jsem do poslední chvíle pracoval a nemohl jsem si proto koupit limonádu jako ty, nedostal jsem se do kantýny tak brzy. Jestli se ti nelíbíme, za to my nemůžeme, ale pokud nás, nováčky, budete takhle diskriminovat, tak se obrátíme na odbory, protože kvůli tomu tady odbory jsou a vždycky byly. A kdyby tě napadlo se se mnou prát, tak tě dám rovnou k soudu za napadení a za ublížení na zdraví. Já jsem zrovna tak odborář jako ty a mám tady stejný práva. Mohl bych tě dát k soudu už za to vyhrožování. A všechny tady okolo si bereme za svědky, že nám bylo vyhrožováno, a že jsme si nic nezačali. My jsme chtěli jenom občerstvení, abychom se mohli lépe soustředit.

Všichni dřepěli jako přikovaní a zírali na nás, teď už tiše a v šoku. Označený, břichatý křikloun si nedovolil ani pípnout, jen zrudl a polykal naprázdno.

- Ale organistři... hlesl Volezlo.

Vinckův zrak padl na muže za pultíkem, který vypadal na to, že nemá starosti s obživou.

- Organistře... Ééé, Gentiáno, řekněte jako odborník, že mají být odboráři opravdoví organistři mezi sebou a mají si pomáhat, že se nemají povyšovat na mladší a nezkušenější.

Tvrďák se dusil a málem spadl ze židle. Volezlo se tiše modlil, abychom si už konečně sedli a byli zticha. V kantýně už toho dne nebylo žádných spících workerů. Byli dokonale vzhůru. Gentiana překvapeně zamrkal.

- No, já myslím, že není důvodu, aby mladí organistři nemohli dostat svoji limonádu.

- Nebo pivo, trval na svém Děsíík.

- Nebo pokud je organistr růstově plnohodnotný, pak i osmiprocentní pivo, souhlasil Gentiana.

- Slyšíte? obrátil se Děsíík k sedící dílně. - Tak mi dejte limonádu a dost řečí.

Sedli jsme si a organistr Gentiana honem začal, aby neztratil ten krásný oslí můstek, co jsme mu přihráli.

- Mladí organistři se zde dovolávali svých práv, předeslal. - Dnes si už ani neuvědomujeme, jak to může být nebezpečné. Copak není dostatečně známo, že takzvaná lidská práva zcela zničila kvetoucí evropskou civilizaci? Něco vám o tom řeknu:

ZÁZNAM Z PŘEDNÁŠKY DOKTORA INSTRUKTÁŽE PROGRAMU ZEMĚSPÁSY (IPZRr.) org. GENTIANY LUTEA O ODBOROVÉM HNUTÍ V ZÁPASE O UDRŽITELNÝ ROZVOJ, PRO AKTIV EKOODBORÁŘŮ TKÁNĚ VLAJKY A ODZNAKY – ŠKODA sctp.PLZEŇ.

- *Organistři! Sama tato příhoda, nahodilý spor mezi vámi, ukazuje na důležitost odborového hnutí v procesu Zeměspásy v každodenním snažení o udržitelný rozvoj našeho biosociálního společenství.*

Víte, v dřívějších dobách ekologického pravěku, v dobách velké konzumní imperialistické konjunktury, sloužily odbory většinou k tomu účelu, aby mocní kapitalisté mohli lépe ovládat masy ekologicky neuvědomělého proletariátu. Ano, jsou známy případy, kdy takzvané demokratické odbory vymohly svým členům nějaké sociální výdobytky, vyšší platy, kratší pracovní týden, nějaké ty rekreace v posledku stejně devastující krajinu tím, čemu se tehdy říkalo turistický ruch. Kapitalisté nebyli hloupí a poučilo je dvacáté století, století komunismu. Oni věděli a stále vědí, že masy proletariátu je třeba uplácat relativním dostatkem, aby se náhodou nezačali zajímat o to, co a jak se vyrábí, kam je vyvážen odpad, z jakého materiálu se vyrábí a jak na to doplácí životní prostředí.

Proletariát žil, uměle držen v ekologické temnotě a nevědomosti. O životní prostředí se naoko starali úplatní byrokraté a nevládní organizace dobrovolníků. Tyto organizace se ovšem o žádné odborové hnutí nezajímaly. Ani je to nenapadlo zapojovat do hry o planetu masy vyrábějících a pracujících. Tito revizionističtí úchylkáři si docela dobře vystačili sami. A bojovalo se jim dobře, všem těm Greenpeace, Duhám a Dětem Země nebo jak se jmenovali. V žoldu naftařských magnátů blokovali jadernou energii a v téže době, v žoldu atomových energetiků, protestovali proti těžbě uhlí nebo nafty. Kupovali si je jedni proti druhým a druzí proti třetím a třetí proti prvním. Ano, dělali slušné politické kariéry, výjimečně se proboujvali i do parlamentů svých zemí, ale v nepatrném počtu. Ve skutečnosti sloužili finančním oligarchům a žralokům všeho druhu jen jako pohodlné alibi. Díky jejich existenci mohli škůdci planety předstírat dojemnou péči o životní prostředí, a proto si tyto organizace svérázných ochránců vydržovali tučnými dotacemi. V celém ekologickém hnutí tehdy převládala kolaborace s mocnými škůdci, ale také naivita a nedůslednost. Společnost neovlivnili a nemohli ovlivnit, protože nedokázali oslovit výrobní sílu, vědeckou inteligenci, ani mocenské složky společnosti. Je zbytečné se tázat, zda chtěli vůbec, doopravdy něco měnit. Chybělo jim všechno, vize, ideje a hlavně jednota, soustavnost, vědecká báze, plánovitost postupu, znalost vlastní historické role.

Zakladatelem skutečných ekoodborů se až ve sjednocené Evropě, stal organistr Hans Berger, slavný Hyosciamus, spolupracovník samotného Ginkga Biloba, zakladatele a tvůrce vědeckého ekologismu i programu Zeměspásy. Hyosciamus se jako student historie soustředil na vývoj dělnického hnutí a ačkoliv nikdy ani v nejmenším nebyl marxistou či komunistou, nemohl těmto hnutím dvacátého století upřít správnou orientaci k moci prostřednictvím skutečně mocných a dočasně spících sil proletariátu. Všiml si jejich správné metody ostře kontrastující s naprostým ekologickým analfabetismem, převzal metodu a přidal k ní správnou ideologii. A stalo se doslova za minutu dvanáct. To on rozsával výtrusy ekoodborářské organizace Kmen po všech fabrikách Evropy bez ohledu na politickou situaci a bez ohledu na jakési směšné volby. To on první říkal dělníkům - Ted' žijete dobře a proč byste nežili, když jste si to svým historickým úsilím vydobyli, ale otevřete oči. Tím, že máte zatím co jíst a do čeho se oblékat, ještě nenastal ráj na zemi. Nyní už nejde o třídní spravedlnost, ted' půjde o přežití všech! A vývoj mu dal za pravdu. Skleníkový efekt se stal skutečností, polární ledy tály a s nimi jistota konzumního člověka. Teprve masový exodus utečenců ze zaplavených oblastí severního Německa a Nizozemí znamenal nebyvalý rozmach ekoodborového hnutí i ekologické biocenózy jako politické síly. A už to nebyly ony zaměstnanecké smlouvy o třináctých platech a dovolených. Náhle se musel výrobce ptát také vyrábějících, zda je smí zatahovat například do výroby plastů nebo rtuťových zářivek, do své špinavé freonové hry. Náhle fabrikami poprvé otrásl heslo: Nedělejte z nás spoluviníky!

Škoda, že organistr Gentiana Lutea svoji řeč nedokončil, protože mne osobně historie vždycky zajímala a tentokrát mne přednáška oslovila ještě i jiným způsobem. Po druhé v životě mne totiž něco konkrétního, jasného a geniálního napadlo. Napadlo mne, že celá myšlenka ekologismu má v sobě zrádný paradox. Jde-li ekologistům o záchranu Země a

přírody, musí odstranit největšího škůdce a tím je člověk. Vyvrcholení zeměpásného úsilí by tudíž mohlo spočívat ve vyhubení člověka člověkem. Napadlo mne to samostatně, ale ještě to nemělo dokonalý tvar, ještě to mělo zrát.

Rozzářila se světla a na dílně naskočily motory strojů. Workeři se začínali protahovat, hlasitě říhali a naoko neochotně se zvedali. Víím, že se ve skutečnosti těšili, až utopí své znepokojení v monotónním rytmu jednotvárné sériové výroby plaket a odznáčků.

Jenže dveře kantýny se otevřely dříve, než se k nim dostal první worker zevnitř. Stál v nich vrátný Piverna a neměl svou obvyklou láhev od osminkového piva. Jak se mohl odloučit od lahve, která ve skutečnosti skrývala syntetický rum a tvořila nedílnou složku jeho osobnosti i metabolismu, bylo nepochopitelné a také ostatní workery to zarazilo. Piverna měl navíc mokré obě nohavice v rozkroku a šířil kolem sebe nechutný puch. Vyděšenýma očima vyhledal Volezla.

- Organistře mistře, zachroptěl. - Organistře mistře, honem. Zabránili mi v obchůzce svěřených objektů. Je tam... Stojí tam zeď!

Podvědomě jsem se přihrčil v iracionální jistotě, že tohle bude tedy pecka.

Byla. Na čínskou zeď se nepřišlo nikdy podívat tolik lidí, kolik přišlo zírat na tu naši. Všem bylo úplně jasné, že Piverna nekonal žádné pravidelné obchůzky, ale chodil za dílnu čůrat a kadit. Měl to načasováno vždycky přesně a tentokrát ho zaskočila zeď, takže pustil všechno do kalhot. Jeho zoufalství bylo tedy opravdové. Musel být na pokraji infarktu, když pochopil, že včas už nedoběhne. Musel na okamžik docela vystřízlivět a zahlédnout svět v jeho skutečné podobě. Děsivý zážitek. Jeho rozhořčení bylo spravedlivé.

Volezlovi a několika dalším workerům zase okamžitě došlo, kdo má tenhle kousek na svědomí a tak jsme museli statečně zapírat.

- Počkat, dělal si jasno José, když vyšetřovací komise vtrhla do přístavku, - Co se vlastně děje? Co říkáte, pánové? Zeď? Ne, na to já nemám kvalifikaci, já zeď stavět nemůžu, jsem vyučený frézař a ne zedník, leda snad jako přidavač.

- Ta zeď venku? pochopil s údivem Vincek, - Kvůli té je rozruch? Copak ona tam dřív nebyla? To já ale nevím. Víte, my se na rampu normálně nedostaneme, tam je zakázaný vstup, a když, tak tam pracujeme a to není čas si něčeho všímat.

- Heleďte se organistře, rýpl jsem si já, - Koukám, že ta ulička za zdí je plná výkalů a na znečišťování životního prostředí biologickými odpady je tady u nás, v Evropské Ekologické Unii, velmi přísný zákon. Napadlo mne, jestli se někdo tou zdí nepokoušel zakrýt porušování zákona.

Workeři doslova vyli vzteky. Volezlo se snažil dokázat, že jsme nebyli před přednáškou v dílně, ale nedokázal, že bychom byli na rampě. Povolovaly jim nervy, a třásli se vzteky, tváří v tvář své bezmocnosti. Věděli, ti probuzení strejdové z dílen, věděli, že takhle jednoduše na nás nemohou, že nás zákon chrání a opisuje kolem nás magický kruh nedotknutelnosti. Ta nemožnost je ničila, to probuzení, ten neklid na dílně, ten výpadek z rytmu, to všechno je rozlítlo do nepřičetnosti a já byl zvědavý, co se stane, až je vztek přejde. Chtěl jsem vědět, co je v nich, v těch nabubřelých suverénech, kteří se nad nás povyšovali a nafukovali po celou dobu růstárny, celé učení i před tím ve škole, všude kde je člověk potkal. A věděl jsem, že jednoho dne to možná nevydrží a pohár přeteče, jednoho dne se budou chtít prát, ať to stojí, co to stojí...

Ten den byly k vidění skutečně divné věci. Dva chlapi se porvali v šatně, střihač Koudela se za nůžkami opil a potom plakal, od zámečnicků někdo utekl z dílny a do konce směny se nevrátil. Byly slyšet hádky a pokřikování. Vládla nespokojenost s broušením nástrojů, nespokojenost u výdejního okénka. Leštičce Somrové někdo ukradl jízdní kolo.

- Kdo by to řekl? Jedna zeď a tolik rozruchu.

Vyšli jsme z brány podniku a na konečné se otočil trolejbus. Nebe bylo šedé a vypadalo to, na začátek zimních dešťů.